

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 14. marca 1928.

Št. 11.

Občinske volitve.

Vedno boli se bliža čas občinskih volitev. Vse stranke si prizadevajo, da bi pridobile tem več glasov po občinah. Tudi med našim ljudstvom agitirajo razne nemške stranke, da bi naše občine ali še ostale ali pa postale uslužne protinarodnim nemškim strankam. Naša čast in oziri na naše zaostale gospodarstvo pa zahtevajo, da občine med našim ljudstvom vodi naše ljudstvo samo.

Odkar je vsled zgubljene vojne toliko delov nemškega naroda prišlo pod tuje države, so Nemci vedno bolj uvidevali, kako so z nami krivično ravnali, ko so nas hoteli ponemčiti. Zakaj tuje države so ravnatako začele svoje Nemce odtujevati nemškemu narodu, nekatere države, posebno Italija, še veliko hujše, kakor Nemci nas odtujujejo našemu narodu. To Nemce silno boli in se potegujejo za svoje sorojake. Ravno nedavno se je toplo zavzel naš državni zbor za trpeče Nemce v Italiji in poklical celi svet na pomoč proti italijanskemu nasilju. Prav imajo.

Ako pa Nemci uspešno hočejo pomagati svojim rojakom v tujih državah, tedaj se morajo tudi sami odreči vsakemu ponemčevanju, odreči se morajo nemške stranke tudi vsakemu vmešavanju v naše občinske zadeve. Naše občine naj vodi domače ljudstvo. Tako zahteva zdrava pamet, tako si želijo in tako delajo tudi vse nemške manjšine. In kar si Nemci želijo za svoje manjšine, to morajo privoščiti tudi nam. Prej ali slej se morajo nemške stranke odreči vmešavanju v občine, kjer prebiva naš narod. Potem bo tudi po naših občinah več miru in več časa za skrb povzdige gospodarstva.

Od Nemcev pa se učimo tudi mi ljubiti svoj narod in delati zanj. Ni to lepo, da rojen Slovenec dela za nemške stranke in za Nemce, ampak lepo in častno je, delati za svoj narod in ga tudi javno priznavati. Tako priložnost javnega priznanja nam dajejo tudi občinske

volitve. Zato je naša želja, da Slovenci v vseh občinah gredo samostojno na volitve. S tem hočemo na novo pregledati vrste svojih značajnih mož in žen, s tem hočemo vsemu svetu pokazati, da so naše vrste nepremakljive, da smo zvesti svojim slovenskim starišem in se jih ne sramujemo, kar še žalibog dela toliko naših bratov in sester. Samostojni nastop pri volitvah je pa še tem bolj potreben, ker vsi vemo, da stojimo pred važnimi odločitvami. O kulturni avtonomiji se toliko govori. Četudi je mnogo naših nemškutarjev noče, četudi razni učitelji in uradniki, trgovci itd., ki vsi živijo od našega ljudstva, pravičnemu delu Nemcev zavoljo avtonomije očitajo izdajstvo, so Nemci z ozirom na svoje manjšine prisiljeni, da nam dajo take pravice, kakor si jih sami želijo svojim manjšinam. Pri tem bodo najbrž igrale precejšnje vloge ravno občine. Iz tega vidimo, da imamo prav, ako povsod priporočamo samostojen nastop. Iz tega tudi vidimo, da bi bil že skrajni čas, da vsi tisti, ki so se dosedaj sramovali dati svoj glas edini domači slovenski stranki, spregledajo in ne zatajujejo več svojih staršev in svoje krvi; vsaj vidijo, kako to tudi Nemci pri svojih nemških manjšinah obsojajo. Zato širimo to spoznanje vedno bolj v lastno čast in srečo.

Tudi gospodarski oziri nas sili, da se oklenemo le svoje domače stranke. Nemci sami priznavajo, kako so slovenski kraji gospodarsko zaostali, sami priznavajo, da so naše kraje zanemarjali. Je tudi razumljivo, ker je jasno, da bodo Nemci najprej skrbeli za gospodarstvo v nemških krajih; nerazumljivo pa je, da je dosedaj toliko Slovencev kljub temu volilo nemške stranke, torej v lastno škodo. To škodo trpimo mi, a jo trpijo tudi vsi tisti Slovenci, ki so nemške stranke volili; mi trpimo po nedolžnem, ti pa so sami krivi. Če hočemo temu odpomagati, moramo vse storiti, da se povsod, kjer prebivajo Slovenci, poveča vpliv Slovencev na občine. Naši ljudje imajo skrb za domače ljudstvo, so navajeni varče-

vati, sami čutijo vso težo davčnih bremen in zato imajo največ smisla in zmožnosti, da se varčno gospodarji z občinskim denarjem.

Koliko naših občin je v rokah Landbunda! Kdo pa gospodarji v njih? Ali ne navadno ljudje, ki ne plačujejo občinskih doklad? Četudi imajo na videz kakega kmeta za župana, odločujejo pa le učitelji, uradniki, trgovci, gozdarji itd. Župan naj bo neodvisen človek, to pa bo, če ga bodo volili neodvisni kmetje (rokodelci), obrtniki in delavci.

Na lastni koži tudi čutite gospodarstvo v marsikateri taki občini, kjer so socialni demokratje v veliki premoči. Izdaja se mnogo denarja za razne socialne naprave, kmet pa plačuj! Nismo proti socialnim napravam, a vse to se mora ozirati na gospodarsko moč plačevalcev. Če bomo kdaj tako dobro stali, vsakemu privoščimo vse, pa še avto zraven, a dokler so vsa naša gospodarstva na robu prepada, je nujna dolžnost vseh gospodarskih krogov, da se ubranijo vseh takih bremen, ki niso neobhodno potrebna. V to pa so v občinskih odborih potrebni taki možje, ki poznajo gospodarske razmere in imajo tudi srce do največjih trpinov, ki delajo največ ur na dan, a morajo kljub temu najbolj skromno živeti, pa so še vseeno globoko v dolgovi.

Če vse to pomislimo, potem pač ne bo težko najti tisto stranko, ki ima ljubezen do domačih ljudi, ki pozna gospodarske razmere domačega ljudstva in zato največ zmožnosti za varčno gospodarstvo v občinah. Vsak se bo odločil za edino domačo **Koroško slovensko stranko.**

POLITIČNI PREGLED

Nemški jezikovni pouk v Kočevju. Sresko poglavarstvo v Kočevju je uredilo nemški jezikovni pouk v kočevskem okraju s posebno naredbo. Ta naredba določa, da se more poslati otroke iz narodne šole v nemške razrede,

blizu cerkve,“ pravi puščavnik, „saj sem zato zavzet, da ostane vse tako, kakor je bilo prej.“

„Vrlo, da nam pomagata, imamo vsaj zanesljivega človeka, ki pazi, da se ne izvrši zopet kaka tatvina. Zato bomo že gledali, da ne boste trpeli pomanjkanja.“

„Za božjo čast vse rad storim,“ odvrne puščavnik ponižno. Vegl se poslovi in zapusti puščavnikovo celico.

Medtem je bil župnik Prunner v težkih skrbeh.

Spoznal je, da župliani ne odnehajo in da hočejo imeti vse tako, kot je bilo poprej, vsaki novotariji pa se odločno protivijo. Vsled izvršitve komisarijevih naredb se je župljanom zameril, zaradi tega trpi tudi dušno pastirstvo. Farani že nočejo več prihajati v cerkev, kadar ima on službo, rajši gredo kam drugam ali pa ostanejo doma. Prej verni dobri kmetje ga gledajo postrani, češ, tudi vi ste na strani ljudi, ki ne verujejo ničesar in hočejo še druge spraviti ob vero.

V takem duševnem položaju sede in piše komisariju Pauerju dolgo pismo, v katerem mu sporoča vse dogodke zadnjih dni. Z ozirom na vse to sklence pismo z iskreno prošnjo, da naj oblast prekliče vse te navedbe, ker se ljudstvo noče pokoriti in se je bati še hujšega zla.

(Dalje sledi.)

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

VI.

Kapelčani se ne udajo.

V oltarju mati tu stojiš,
v naročju Jezusa držiš.
Usliši nas uboge,
ter reši nas nadloge.

Stritar.

Neka posebna prikazen tedanjih časov so bili puščavniki. Bili so to možje, ki so se odtegnili hrupnemu življenju sveta ter odšli v samotno. V revnih kočicah na samotnih krajih ali pa tudi v bližini cerkvi in kapelic so živeli ter se posvetili pobožnemu življenju. Ta in oni je imel poleg svoje kočice malo njivico ali travnik, drugi je izvrševal malo obrt; tako so na primer pletli jerbese, lovili ptice ali pa opravljali službo mežnarja, ali pa celo pomožnega učitelja. Nekateri so zopet potovali okoli po deželi in pobirali miloščine. Imeli so haljo kakor menihi s škapulirjem in pasom. Čez to so nosili črn plašč iz ovčje volne. Bilo jih je nazadnje toliko, da so se združili v društvu pod škofovim nadzorstvom. Izvolili so si tudi

starosto in priznali frančiškano nekako pravico nadzorstva. Teh puščavnikov je bilo 42. Bili so v Žihpoljah, na malem otoku Vrbskega jezera, v Starem dvoru, na Gosposvetski gori in med drugimi kraji tudi v Kapli.

Na vzhodni strani cerkve v Trnju stoji na pokopališču hišica, ki je namenjena sedaj za mrtvašnico. Sezidal jo je z lastno roko puščavnik Kristijan Miller in jo prodal z vrtno vred, ki je sedaj pokopališče, pisarju Petru Orbiti za 168 goldinarjev. Ta jo je daroval z 132 goldinarji vred cerkvi v Trnju z namenom, da bi gorela večna luč pred podobo matere božje. Njegov naslednik v ti celici je bil puščavnik Matija Dobnikar, ki je bil sprejet v Rimu med puščavnike. Kmalu nato je ponovil svojo obljubo v Celovcu in prišel za puščavnika k Devici Mariji v Trnju. Živel je od dela svojih rok, izrezljal križe in delal matematične instrumente. Vmes je poučeval tudi otroke v branju in pisanju, zato pa so mu prinašali kruha in drugih živil, da je mogel shajati.

Kapelčani so bili vsled tega, da je dal župnik že dvakrat odvzeti oblačilo in tablice brez njih vednosti, razburjeni do skrajnosti. Da se kaj takega ne zgodi več, se je podal župan Vegl h puščavniku Dobnikarju ter ga prosil, da naj gleda po noči na to, da bi ne prišel zopet kak nepoklican in hotel odnesti obleko in tablice.

„Jako rad ustrezem vaši volji, saj sem

ako podajo do 10. marca starši otrok pismeno izjavo. Na osnovnih šolah, na katerih doslej ni bilo nemških razredov, se taki vpeljejo, ako zaprosijo zato starši. Za nemške otroke velja jo tudi oni otroci, ki so iz mešanih zakonov (Slovenca in Nemke ali obratno) in ki govore v družini nemški. — Kaka razlika med tu in tam in še kričijo Nemci v Sloveniji, da so zatirani. Kaj bi šele rekli, če bi bili v našem položaju. Kje so pri nas slovenski razredi? To je uspeh dobrega nemškega lažnega propagandnega aparata.

Jugoslavija. Kmalu po sestavi nove vlade se je sestala narodna skupščina, da reši proračun. Prva naloga narodne skupščine je bila, da sprejme zakon o podpori gladujočim v Dalmaciji in Hercegovini. Zakon je bil sprejet, četudi ga je opozicija grajala, da je samo pomoč na papirju. Nato je pričela skupščina z razpravo proračuna. Razprava proračuna je sicer neobičajna, zakaj v par urah se sprejmeta proračuna dveh ministrstev. So slučajni, da traja proračunska razprava cel mesec ali še dalje. Tukaj je potrebna večina na razpolago in več ni potrebno. Najbolj razburljiva je bila razprava o glavnjači, to je beograjskem policijskem zaporu. Prišlo je do dvakratnega pretepa v skupščini in Radič je bil od treh sej izključen. Demokratska koalicija je hotela na podlagi tega zapustiti skupščino, a si je končno le premislila. Glavnjača je stala tiste dni v ospredju zanimanja. Prišle so na dan grozne stvari. Vendar notranji minister dr. Korošec ni pristal, da bi se izvolila posebna komisija, ki naj bi te obtožbe preiskala, temveč je obljubil, da bo pustil vse navedene obtožbe natančno preiskati in izročiti krivce sodišču. Vse te zadeve ima sedaj v rokah sodišče. V upravi je opažati nov duh in res se stavijo na dr. Korošca velike nade. V interesu države bi bilo, da se odpravijo pomanjkljivosti v upravi. Vladne stranke so poklicale v življenje neko četvorko, ki sestoji iz šefov vladnih strank po vzorcu Češkoslovaške. Ta četvorka se o vseh zadevah posvetuje in ima ta uspeh, da nastopajo vse vladne stranke v skupščini enotno. Na Češkoslovaškem se je petorka dobro obnesla. Mogoče leži ravno v tem hitra razprava o državnem proračunu.

Izid volitev na Poljskem. Dne 4. marca so se vršile na vsem Poljskem državnozbornske volitve. Dosedaj so znani sledeči končni volilni izidi: Vladni blok Pilsudskega 104 mandata, socialisti 51, Wizwoloni 30, desničarski nacionalni delavci 8, ukrajinske desničarske stranke 5, Brylovi agrarci 21, radikalni agrarci 1, komunisti skupno 5, poljski židje 6, blok narodnih manjšin 46, ukrajinski socialisti 4, Rusi 1, nacionalni blok delavcev 5, levičarski ukrajinski socialisti 9, nacionalni demokratje 30, ljudovci in piastrovci 28, židje 3, katoliška zveza 2 mandata. Iz teh izidov se vidi, da so Pilsudski in socialisti odnesli popolno zmago. Uspeh vladne skupine je torej popolen in še večji poraz desničarske opozicije. Upoštevati treba, da je šel v glavnem boj sploh samo med vladno skupino in desničarji, ki jih je Pilsudski vrgel iz vlade. Volilci so sedaj brezdvomno odobrili Pilsudskega nastop in gotovo je, da bo prihodnjic moč vladne skupine še znatno narastla. Že danes pa je gotovo, da ni mogoča nobena vlada proti Pilsudskemu. Znatno so napredovali socialisti in čisto levo orientirane stranke. Po vsej verjetnosti pa je ta uspeh le trenuten in bo napredujoča konsolidacija Poljske znatno skrčila desničarje. Od narodnih manjšin so najbolj napredovali Nemci, ki so napredovali za pet mandatov.

DOMAČE NOVICE

Važni dnevi volitve.

- 4. februar.** Od tega dneva se računajo vsi v volilnem zakonu predvideni roki.
- 31. marec.** Zadnji dan za predložitev volilnih predlogov občinski volilni oblasti (kandidatnih list).
- 13. april.** Zadnji dan za prijavo volilnih prič pri občinski volilni oblasti. Za vsak volilni lokal dve prič.
- 16. april.** Zadnji dan za izpolnitev izpreminjevalnih volilnih predlogov.
- 22. april.** Volilni dan.

Naši koroški Mussoliniji vedno povdarjajo in se pred vsem svetom hvalijo, da uživamo koroški Slovenci vse pravice. Vprašamo: Kje sta nastavljena naša dva slovenska učitelja? Kje je Eisentratten in Krappfeld? Kdor sam preganja, zatira in dela krivico, pač ne sme zahtevati za se — pravico.

Porotno zasedanje. Prvi dan zasedanja se je zagovarjal 26letni gozdni delavec Hubert Stranner radi ropa. 30. novembra 1927 sta šle Marija Glačnik in Marija Moser iz Spittala proti Lendorf. Med potjo sta zapazili, da ju nekdo zasleduje. Na samotnem kraju ju je zasledovalec naenkrat došel in prijel Glačnikovo z dvema rokama za rame. Ko se je ona hitro obrnila, je segel Stranner hitro za ročno torbico, ki je Glačnik ni izpustila iz rok. Po daljšem ruvanju se je ročaj trobice utrgal in Stranner je odnesel 2 S 50 g v gotovini, 2 žepna robca, en žepni nožiček in medicinsko steklenico. Stranner zanika, da bi pri ropu uporabljal silo, dočim izpovedujeta obe ženski ravno nasprotno. Porotniki so odločili, da to ni rop, temveč tatvina, vsled česar je dobil Stranner 4 mesece strogega zapora. — Služkinja Helena Heinič v Goričah pri Pokrčah, 18 let stara, se je zagovarjala radi uboja. Služkinja in 15 letni sin posestnice Jakob Kašpurc se nista razumela. Dne 11. decembra p. l. je sedela Heinič pri mali južini in obdolžila Kašpurca, da ji je jo on snedel meso, kar je zanikal. V prepiru ga je udarila Heinič z nožem po ramih. Kašpurc je odgovoril z dvema klofutama, nakar mu je Heinič porinila kuhinjski nož v trebuh. Kašpurc je na posledicah tega umrl po dobro posrečeni operaciji v celovski bolnici. Heinič se zagovarja, da je v prepiru vrgla lesen krožnik in nož proč, pri tem pa se je nož slučajno zabodel njemu v trebuh. Priče so izpovedale, kakor se glasi obtožnica. Kljub temu so porotniki Heinič oprostili. — Kurjač Ljudevit Edlacher je stanoval s svojo soprogo Terezijo v baraki zvezne železnice na Jezernici. L. 1925 je zavarovala njegova žena opravilo za 4000 S. Oba sta se polagoma zadolžila na Dunaju za 1000 S in v Gradcu za 199,50 S. Naenkrat je baraka pogorela in vse, kar je bilo v njej. Že pri gašenju se je zdelo obnašanje Edlacherjevo sumljivo, ker prvotno ni hotel dati ključa od sosednega prostora in tudi ne reševati opravilo. Ker je žena takoj priglasila škodo, četudi zadnje premije ni plačala, da bi dobila zavarovalnino, je padel sum požiga na oba Edlacherja. S tem denarjem sta nameravala poplačati dolgove in pozidati ali kupiti svojo hišo. Obtožena sta bila požiga in zavarovalne goljufije. Porotniki izrekli krivo in sodišče je prisodilo Ljudevitu Edlacherju eno leto strogega zapora, ženo pa oprostilo. — Vid Rossi in njegova žena Marija sta živela skupaj s taščo oziroma materjo. Ker zjutraj nista rada vstajala in sta tudi drugače rada lenuharila, je prišlo večkrat do prepira. Ko je mati Marija Flecher rekla nekoga jutra svoji hčerki, da bo dala posestvo svojemu nezakonskemu sinu, ji je Rossi zagrozil, da dobi ona tedaj nož v trebuh, skedenj pa vžigalico. Do miru v hiši ni prišlo. Flecher je vprašala tudi notarja, ali more predelati testament. Ko je Rossi slišal, da namerava tašča spremeniti oporoko v škodo njegovi ženi in njemu, je sklenil, da taščo umori. 10. oktobra t. l. zjutraj je kot običajno tašča oba zbudila. Proti običajem je Rossi vstal zelo hitro in prišel v kuhinjo. Že to se je zdelo tašči sumljivo. Rossi je vzel na vratih visečo obrisačo in jo vrgel tašči čez glavo, drugi konec pa zvil v klobčič in ga ji vtaknil v usta. Nato jo je začel daviti. Prišlo je do boja, pri katerem je padla Flecher na tla. Pri tem ji je vtaknil Rossi prste v usta ter jo močno poškodoval. Potem jo je vrgel v jamo v kuhinji, ki se rabi za v krušno peč. Zdaj je imel lažje delo in trudil se je, da bi jo zadavil. Ni se oziral na njene prošnje, temveč je pokleknil na njen trebuh in mašil zopet roko v usta. Hčerka je prišla zraven, pa se ni potrudila, da bi ščitila svojo mater. Na vpitje je prihitel hlapec in videl skozi okno, kaj se v kuhinji godi. Ko je priklical soseda in sta prišla oba v kuhinjo na pomoč, se je skrtil Rossi v svinjsko kuhinjo. Gospa Flecher je dobila težke poškodbe. Sodni dvor je prisodil Rossiju 3 leta poostrenega in njegovi ženi Mariji Rossi 3 mesece strogega zapora.

Bilčovs. Dne 4. t. m. smo tukaj na prav slovesen način proslavili spomin na naše v vojni padle vojake. Ob 9. uri je bil slavnostni obhod po vasi, v katerem so šli kot prvi šolarji,

za njimi lepo v redu nevojaki, za temi naša požarna bramba in končno vsi bivši vojaki, katerim je načeljeval g. Špicer Franc, župan občine Zgornja Vesca. Na pokopališču so bile molitve za padle, nakar je imel čg. župnik slavnostni nagovor. Ob koncu so zapeli naši vrli pevci prav ganljive žalostinke. Lep je bil ta dan in prav je, da smo se vendar enkrat začeli na bolj slovesen način spominjati naših padlih. Število padlih je bilo za našo, razmerno majhno župnijo precej visoko. Zgubilo je 52 fantov in mož svoje življenje. Naj bi se spomin na nje trajno ohranil med nami. Slava jim!

Apače. 4. marec je bil posvečen spominu v vojni padlih vojakov, dan žalovanja. Ta dan so se spominjale matere, vdove, očetje, bratje in sestre svojih dragih, ki so v štirih letih vojne od leta 1914 do 1918 dali svoje življenje na oltar domovine, oziroma prelili kri za tuje samopašne cilje tedanjih vladarjev, ali umrli na vojnih posledicah. Opoldne tega dne se je po vseh cerkvah v Avstriji zvonilo v spomin z vsemi zvonovi, samo v naši fari ne. V to svrhu se bo zato zvonilo 19. t. m.

Šmarjeta v Rožu. (Žalni dan.) Dne 4. t. m. se je tukaj praznoval ljudski žalni dan v spomin na v svetovni vojni padle vojake. Ob krasnem vremenu se je zbrala po sv. maši ogromna množica ljudi ob vojnem spomeniku, kjer je domači g. župnik v lepem govoru proslavil rajne vojake kot žrtve groznega svetovnega klanja. Domači pevci pa so krasno in dovršeno zapeli „Vigred se povrne“. Prav je in lepo, da se spominjamo vsaj enkrat v letu onih, ki so pustili svoje mlado življenje v svetovni vojni na bojnih poljanah.

Galicija. (Nesreča.) Še ni dolgo, odkar se je Jakob Ofnar preselil s svojo družino od Boštelca na Beli, katero hišo je prodal, v svojo novo domačijo k Fingerlnu na Blatu. Tam so otroci stikali po hiši okrog in našli na podstrešju ročno granato, ki je ležala tam najbrž že od leta 1919. Otroka Jakob in Helena sta odprla granato s kladivom in žeblijem in vsula vsebino na mizo. Pri tem je granata eksplodirala in razbila vse pohištvo v sobi. Pa to bi bila še malenkost. Mati se je razstrelbe ustrašila in prevrnila lonec vrele vode s štedilnika in si prizadjala opekline na nogi. Poleg tega jo je razvoj plina tako omamila, da je padla v nezavest. Sin Jakob je bil na mestu mrtev, dočim je Helena med prevozom v celovško deželno bolnico umrla na poškodbah. Fant je bil star 6 in deklica 13 let. Svarilen zgled, da je treba na otroke dobro paziti.

Žvabek. (Nesreča.) V pustnih dneh se je ponesrečil Rus, ki je ostal po vojni tukaj kot hlapec. Priden hlapec je bil, a preveč vdan „vodki“. Za pustne dni je dobil od doma nekaj denarja, v svojo nesrečo. Privoščil si je toliko alkohola, da je padel na kamnitem gostilniškem pragu in tam obležal z razbito glavo. Doma je bil iz Astrahana v silno rodovitnem kraju južne Rusije. Očeta so mu boljševiki zaprli in tri brate postrelili, a njega je uničil najhujši boljševik — alkohol.

Dragocena dedščina. Vse kar bi še spominjalo na staro Avstrijo, je že izginilo iz koroških šol. Knjige, cesarske podobe, zastave in dr. Le našim slovenskim otrokom so naše šolske oblasti prizanesle in oni se smejo še danes učiti A, B, C iz ravno iste knjige, kakor njih dedek in babica v prejšnjem stoletju.

Radiše. (Shod.) V nedeljo dne 4. marca nas je posetil s svojim obiskom naš deželni poslanec, čg. Starc. Razložil nam je glavne vzroke neznosne teže davkov ter nam svetoval, naj se pečamo malo bolj z živinorejo. Nekaj polja naj spremenimo v travnike; s tem bomo mogli lažje obstojati v teh težavnih časih na naših lastnih domovih, ker se živinoreja bolje izplača kakor poljedelstvo. Dal nam je tudi vpogled v slabo finančno stanje naše države in nam omenil njene ogromne dolgove. G. poslanec je posebno naglašal krivice, ki se godijo narodnim manjšinam ter izrekel željo, da bi prišli tudi mi koroški Slovenci do naših pravic, da bi v prvi vrsti dosegli slovenske šole. Vsaj tri leta naj bi se poučevalo v slovenskem jeziku, da bi se otroci naučili materinega jezika in na podlagi tega šele nemškega. Na ta način bi dobili otroci veselje do knjige in posegli bi po njej tudi še potem, ko so že odrastli šolskim klopem. Če pa so šole take, kakor jih imamo sedaj, je pač lahko umljivo, zakaj se

mladina ne briga za knjige: slovenščine se v nemški šoli ni mogla naučiti, nemščine pa zaradi neznanja slovenskega maternega jezika še manj, ker edinole na podlagi materinega je šele mogoče priučiti se nemškemu jeziku. Šole, ki obstojajo dandanes nas odtujujejo naši materni govoric, kar pa je zoper vsako človeško pravico. Vsakdo izmed nas ima sveto dolžnost ohraniti govorico, jezik, ki ga je prejel od svojih prednikov in ga tudi izročiti svojim otrokom. Ni namreč gršega kakor človek, ki odpade od svojega naroda ter se ga sramuje ali ga celo zaničuje, kakor delajo to naši nemčurji, čeravno ne znajo nemški; saj še cigani ljubijo svoj narod in mi Slovenci naj bi se sramovali naše milodoneče slovenske govorce? Nikakor ne! S shodom smo bili res prav zadovoljni in želeli bi samo še, da bi nas gospod poslanec še večkrat obiskal. Ponosni smo lahko na našo slovensko stranko. Vedno ima take poslance, ki obišejo od časa do časa svoje volilce, dočim se zastopniki nasprotnih strank spomnijo svojih volivcev na Radišah le za časa volitev, po volitvi pa jim kažejo fige ter se posmehujejo tistim Radišanom, ki so jim šli na lim in mislijo si: ubogi Radišani, ko bi vedeli, kako ste neumni! Vi delate in se potite, mi pa se mastimo pri telečji pečenki, ki jo nam morate plačevati potom davkov vi, dragi naši volilci. — Tako si mislijo vaši gospodje poslanci o svojih volivcih, o vas, radiški nemčurji! Mi Slovenci pa si izvolimo poslance, ki nas ne zapustijo, ki nas ne pozabijo, ki z nami delajo, ki za nas tudi, če treba, mnogo pretrpijo. Iskrena hvala jim za to! Radišani, kdo je na boljšem? Vi, ali mi?

Žvabek—Sv. Mesto. (Sprememba posesti.) Lepo Mlačnikovo kmetijo je kupila (pl.) M. Fachbach-Lohnbach z Dunaja. Delavci že pridno popravljajo, ker se misli tukaj nastaviti. Da bi v naših hribih le bila srečna!

Iz Bele pri Železni Kapli. V 7. številki „Koroškega Slovenca“ sem čital, da se je na Dunaju ustanovil „Slovenski krožek“. Prav iz srca me je razveselilo, ko sem te vrstice čital. Da so še na Dunaju taki ljudje, da se ne sramujejo slovenskega jezika! Toraj vas srčno pozdravljamo! Vsi koroški Slovenci vam kličejo: Bog vas živi! Jaz že 35 let zasledujem to narodno in jezikovno borbo. Kako so nam koroškim Slovincem ti posili-Nemci nasprotni, to so taki ljudje, ki so od slovenskih staršev rojeni, pa zaničujejo svoj materni jezik. Mi koroški Slovenci smo izpostavljeni vsem šikanam, nimamo nobenih pravic: ne v šoli, pa ne v uradih. Samo tri načela poznamo: Slovenec, molči, delaj in plačaj! Pa bliža se nam še hušji naval — pa mi bomo stali trdni kot skala.

Globasnica. Žalostno, a vendar resnično je dejstvo, da je spodnji del Koroške v gospodarskem in kulturnem oziru daleč zaostal, kljub temu, da imamo v Celovcu deželni kulturni svet, ki ima nalogo podpirati gospodarstvo cele dežele, vsaj se mu prispeva tudi od davkov cele dežele. Da to zlo vsaj deloma omilimo, smo bili primorani seči po samopomoči. Važnosti strokovne in splošne izobrazbe se je najprej zavedlo naše ženstvo, zakaj gđ. Milka Hartmanova iz Libuč vodi letošnjo zimo že tretji mnogo obetajoči kuharski tečaj. Zelo veliko zanimanje kažejo Globašani za ta tečaj, ki je prvi v Podjuni. Dekleta tečajnice kakor njih matere so prijetno iznenadene nad toliko vsestransko spretnostjo, ki jo kaže voditeljica tečaja. Poleg praktične kuharske umetnosti jim nudi tudi marsikaj drugega zdravega in lepega za življenje, o čemer prej niti pojma niso imele, da bo rok šestih tednov skoro prekratek. Tečaj poseča 18 gojenk. Na belo nedeljo pa bodo imele razstavo in igro. Vsled tega prosimo okoliška društva, da bi za ta dan ne prišla kakih prireditelj, temveč pospeševala našo razstavo s priporočanjem udeležbe. Pokažimo ta dan s svojo navzočnostjo našo dobro voljo, da priznavamo njih trud in sposobnosti.

Celovec. (Razno.) Dne 13. februarja so v gostilni v Vršti vasi igrali heimatšulerji prepovedano igro na dobro srečo (hazardirali). Ko je gostilničar to opazil, jih je opozoril, da je igra prepovedana, a je slabo naletel. Pretepiji so ga, in ko je zbežal, so ga zasledovali in mu napravili še v trgovini precej škode. — Podpiranih brezposelnih so našli na Koroškem 3. marca 1906, to je za 458 manj od prejšnjega tedna. — Na Malem Obirju se je pojavil

medved, ki so ga že lani zasledovali, in ki je raztrgal v Selah več ovc. — V Pliberku se sejem ne vrši 19. t. m., temveč 26. marca, ker je 19. praznik sv. Jožefa, deželnega patrona.

Podslnja vas. (Smrt.) V nedeljo dne 11. marca smo pokopali ob obilni udeležbi ljudstva Marijo Male, pd. Plozinjo v Podslinji vasi. Domači pevski zbor ji je zapel dve ganljivi žalostinki. Rajna je podlegla težki želodčni bolezni. Bila je vzorna krščanska žena in zavedna Slovenka. Blag ji spomin! Vsem ostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje.

DRUŠTVENI VESTNIK

Bilčovs. (Občni zbor.) Dne 18. marca ob 3. ura popoldne se vrši občni zbor tukajšnjega izobraževalnega društva.

Hodiše. Letošnji pust smo obhajali prav veselo. Priredili smo igro „Kakršen gospod, tak sluga“ ter dvospev „Krojač in črevljar“. Predstava je bila dobro obiskana. Da se izognemo vsakemu ponovnemu napadu na društvo, se nismo šli potikat po gostilnah, ampak smo napravili za člane pošteno zabavo v zasebni hiši. Velikodušnim gostiteljem izrekamo tem potom prisrčno zahvalo. Na Jožefovo bomo obhajali društven praznik s sledečim sporedom: Ob 8. uri slovesna sv. maša s skupnim sv. obhajilom, katerega naj se udeleže vsi člani. Popoldne ob 1/2 2. uri pobožnost kr. gl. nato v Domu sv. Jožefa najprej govor dr. Blümla, nato pevske točke. Nastopili bodo prvič vsi štirje društveni zbori: dekliški, mešani, mladi moški in stari moški zbor; vsak poje dve pesmi. Nato bo igra „Mati — sinova rešitev“. Ta krasna igra, ki pretrese vsakega človeka do dna srca, se igra prvič na Koroškem.

ŽENSKI VESTNIK

Kuharski tečaj na Zili.

Kako je neki zgoraj na Zili? marsikdo razveden vpraša. Tako daleč in tuja se mu zdi Zila, kot ne bi bila sestrška dolinica našega Roža in Podjune. Res se malo govori in sliši o Zilanih, ker nas pač loči dolga pot, toliko hribov in voda, in celo v našem „Koroškem Slovincu“ je o njih bore malo slišati.

Skoro je videti, da Zilani umirajo, narodno in gospodarsko. V resnici cela vrsta gospodarstev čaka na tragičen konec, ko jih pogoltno požrešna Zila, ki vedno bolj sili čez bregove ter uničuje travnike in njive. Človek bi se razjokal, ko vidi prej cvetoče travnike, zdaj le še močvirje.

Toda Zilan ne toži mnogo, marveč nemo in z veseljem orje, okopava in seje.

Tudi narodno srce pri Zilanih še bije zdravo in krepko. Res je med njimi mnogo narodnih dvoživk, dosti narodnih izdajic, ki pa so od vrljih narodnjakov postavljeni na sramotni oder. Le škoda, da se toliko zmožnih in značajnih slovenskih fantov izseluje v Kanado. Vzrok temu je, da zavoljo narodnosti ne dobe življenskih zmožnosti v ljubljeni domovini.

Vse pohvale vredne pa so Zilanke. So zdrava in junaška dekleta, ki se ne ustrašijo obleči svojo „narodno nošo“ in „pas“ s šopkom svilenih trakov v slovenskih narodnih barvah, čeprav so njih domovi v zadnjih vaseh slovenske Koroške in četudi nazivljajo njihovo narodno nošo Nemci „die windische Tracht“.

Koliko podjetnosti in zmožnosti je v teh dekletih, je pokazala kuharska razstava na Brdu dne 12. februarja t. l. Lahko so bile ponosne na svoje umetniško delo, ker so bile toliko občudovane radi svojih umetnin od gledalcev, ki so prihajali kar v trumah v ovenčano razstavno dvorano.

Nič manj pohvale kot pri razstavi so prejemale tudi po srečno doigrani burki „Oh, ta Polona!“, prirejene k sklepu kuharskega tečaja. Na brdskem odru so se pokazali izborni talenti, bodisi z ozirom na igro, bodisi z ozirom na deklamacije. Tudi narodne pesmi so prijetno donele, posebno veselo se je razlegala „Slovenka sem...“

Tako je prav, drage Zilanke, in le tako junaško naprej!

Pogledali smo le za trenutek na Zilo in smo našli tam dosti dobrega, talentov in še živo zavednost. Videli smo, da Zilani ne uni-

rajo. Pogrešamo le še nekaj, in to so voditelji. Da, voditeljev manjka, ki bi dobro ljudstvo vzpodbujali k izobraževalnemu delu in ogrevali srca za slovenski narod. Še nekaj manjka Zili: Tako požrtvovalnost mož kot je iniciator bivšega gospodinjsko-kuharskega tečaja v Limarčah pri Šmohoru.

O, da bi Zila glasneje zašumela in stopila čez bregove! Toda ne, da bi uničevala pestre travnike in rodovitna polja, temveč bistra Zila naj bi namakala narodno polje, da bi se čvrste narodne korenine ne posušile; dajala naj bi soka rastočemu drevju in življenja semenu.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 22. februarja 1928.

(Nadaljevanje.)

Mlekarstvo.

Dne 10. febr. se je na Dunaju vršilo posvetovanje v mlekarskih zadevah. Že nastaja vprašanje, kaj naj počnemo z odvišnim mlekom? Na Dunaj se pošilja že preveč mleka, zato je mlekarska zveza stvar tako uredila, da se na Dunaj pošilja, kar je potrebno, drugim pa, ki ne smejo na Dunaj pošiljati, bodo dajali pošiljalci 1,5 groša na liter podpore, da zamorejo mleko drugod porabiti brez posebne večje škode. Poročalo se je, da je zdaj že mogoče umetno vzrediti bakterije, s katerimi se izdelava emendolski sir brez dosedanjih težkoč. Tudi sir po tem načinu hitreje dozoreva. Z mlekom, ki se ne more prodajati, naj se tedaj izdelava sir, katerega se v Avstrijo uvaža na leto za 100 milijonov litrov mleka, veliko več, nego se bo v dolednem času mleka pridelavalo. Treba bo mlekarstvo tudi v Avstriji tako urediti, kakor ga je uredila Švica, ki ima osrednjo mlekarsko zadrugo, ki ima od države monopol za prodajanje sira in obenem nadzoruje izdelek, tako da ima vsakdo, kdor od zadruga kupi, neko garancijo, da je blago dobro. Morebiti bi bilo treba tak monopol napraviti tudi za prodajanje svinj in živine. Svinj in živine pride toliko na dunajski trg, da domača produkcija nikakor ne more podraževati blaga.

Urad za cenitev posestev.

Pri zavarovanju proti požaru se vedno zopet dogaja, da so ljudje ali previsoko ali prenizko zavarovani, ker se stavba pač ni pravilno cenila. Najčešče se dogaja, da dofitni agent izkuša zgradbo zavarovati za čim najvišjo vrednost. Zavarovalnica pusti zavarovanca plačevati za visoko ceno, ko pa pogori, mu bodo dali samo tisto, ker se škode cenil. Dogaja se tudi, da agentje pravilno ne zavisujejo, da zapišejo n. pr. vso vrednost pod rubriko podstrešje; potem se v slučaju požara odškoduje samo kar je vredno podstrešje in nič več. V teh razmerah so nastale pisarne, ki hočejo biti ljudem pri takih cenitvah na razpolaganje s svojimi strokovnjaki. In neka taka pisarna se ponuja kulturnemu svetu, da bi jo prevzel. Dofitnega urada kulturni svet ne more prevzeti, ali nekaj se bo ukrenilo, da stvar pride v red. Voli se komisija, ki naj to vprašanje uredi: gg. Gaggel, Hernler, Krassnig, msgr. Podgorc, dr. Stotter.

Kako se je delila podpora v Ziljski Bistrici.

V Ziljski Bistrici se je delila kakor drugod podpora ljudem, ki so bili odškodovani po toči. Najprej je razdelil kulturni svet prvi del podpore tako, da se je ljudem dajalo žito po znižani ceni, in ljudje so bili zadovoljni. Drugi del je delila deželna vlada, a po navodilih, ki jih je izdalo ministrstvo: naj se podpirajo samo ljudje, katerih obstanek je ogrožen in naj nihče ne dobi podpore, ki ima nad 20 hektarjev zemljišča. Le-to merilo 20 ha zemljišča je seve primerno za dunajsko okolico, kjer je takšno posestvo že zelo veliko vredno: v Ziljski dolini pa so zdaj tri četrtinke tega zemljišča od Zile poplavljenе in zasute, tako da so vsi veliki reveži. Tu se ne more nehati s podporo pri 20 hektarjih. Vrhutega se je dogodilo, da je uradnik pri razdelitvi bral posestvo s 26 hektarji za 20 hektarjev in da je torej eden, ki ima 26 hektarjev, dobil podporo, drugi, ki imajo 21, pa ne. Kulturni svet tu ne more nič več pomagati, vlada je to brozgo napravila, naj ljudi zopet pomiri.

Kmetijske nadaljevalne šole.

Poroča se, da bo vlada nadaljevalno šolstvo uredila s posebno postavo. Na Koroškem so se prirejali kurzi za učitelje, ki na teh šolah poučujejo, a ne vedno z dobrimi uspehi. Kulturni svet bo v kratkem za te šole razdelil knjižice za računanje, ki so menda zelo praktične. Ministrstvo tudi poroča, da bo mogoče dajati učenecem zimskih kmetijskih šol štipendije.

Draga celovška klavnica.

Kulturni svet je napravil na celovško občino vlogo, v kateri se mesto prosi, naj zniža klavniške pristojbine v slučajih, ko se gre za prisilno klana goveda.

Najemnina.

Za sklepanje najemninških pogodb izda kulturni svet kakor v minulih letih navodilo: za ha najboljšega zemljišča se naj plača 80 S, za srednja 60, za manjvredna 40 S. Ako znašajo občinske doklade več ko 50%, naj bo dovoljeno najemnino nekoliko zvišati.

Kmetijska bolniška blagajna.

Dr. Stotter ponavlja, kar je poročal ravnatelj Mikuta v ožiem odseku:

L. 1926 se je vplačevalo za 26.000 ljudi, zavarovalnino pa je dobivalo samo 24.000 ljudi: izplačalo se je 525.936 S, režija 125.022 S, vkup 650.958 S; doneskov 720.320 S, prebitek 69.362 šilingov.

Začenši od leta 1927, so podpore iskali vsi, vsled tega zrastejo izdatki zavoda za 33%: izplačalo se je 725.786 S, režija 130.000 S, vkup 885.786 S; doneski 663.741 S, primanjkljaj 192.045 S, razni dohodki 70.000 S, konečni primanjkljaj 122.145 S. Zavarovanci se ločijo v tiste, ki imajo hrano pri kmetu, ki bolniku seve nekaj časa daje brezplačno hrano; ti manj plačujejo in manj dobivajo: drugi, ki si morajo hrano sami kupovati, morajo več plačati in več dobivajo. Zavod je plačeval počez

	za oskrbljene	ki se sami oskrbujejo
bolniške podpore	0,48	61,65
zdravnik	10,97	10,97
zdravila	4,77	4,77
bolnišnica	4,03	4,03
drugo	1,60	1,60

Vseh zavarovancev je bilo 26.615, ki so razvršeni v deset razredov po višini svojih dohodkov. V prvem in drugem razredu je bilo 22.000 zavarovancev in je bilo tu primanjkljaja 98.000 S, zato se predlaga doneske teh dveh plačilnih razredov zvišati na teden od 0,20 na 0,35 S in od 0,35 na 0,45 S, tako bi se znižal primanjkljaj na okroglo 7000 S, ki se z raznimi dohodki krije.

Msgr. Podgorc: Ko nam ne preostaja nič drugega kakor povišanju pritruditi, moramo vendar vprašati, ali bi se stroški ne dali znižati? Najbolj je zavod obremenjen s stroški za zdravnike. Ali bi ne bilo mogoče, da zavod da zdravnikom, vsaj nekaterim, na razpolago avtomobil. Zdravnik bi tako zamudil manj časa in bi smel le manj računati, bolnikom pa bi bila zdravniška pomoč hitrejša. Vsaj imajo zdravniki, vsaj nekateri, že svoje avtomobile. Ko se danes vozijo ljudje z avtomobilom že na Dječke in na Dobrač, bi se dal avto že skoro povsod porabiti.

G a g g l opozarja, da je bolniška blagajna obremenjena s stroški, ki se morajo plačevati ljudem, ki so brez dela. V Ziljski dolini se je odslovlilo 300 drvarjev: ker so bolehal vsi z bronhijalnim katarjem, so kar vsi vstopili v bolniško stanje, da imajo nekaj dohodkov. Če bi se zdravnikom dalo avtomobilov, bi se zaslužek jemal prevoščkom, in bi se zdravnike napravilo še večje gospode. Ko se dandanašnji izšla toliko zdravnikov, bo morebiti s časom mogoče nastavit svoje ljudi. Zdravniki so organizirani, kmet pa ne, in bolniške blagajne tudi niso organizirane, treba se bo združevati, da se najde protiuteža proti zdravnikom.

(Dalje sledi.)

Zvišanje prispevkov v kmetijski bolniški blagajni. Z ozirom na vedno rastoče zdravniške ter druge bolniške stroške, ki presegajo v gotovih razredih celo polovico prejšnjih izdatkov, je bolniška blagajna s 1. januarjem zvišala prispevke, in sicer za mladoletne (do iz-

poljenega 17. leta) od 20 na 35 in za ostale posle od 35 na 45 grošev na teden. Za slednje se je že leta 1924 plačalo približno ravnolično. Ta korak je bil neizogibno potreben, ker bi drugače blagajna ne mogla več poravnati računov zdravnikov, lekarn, bolnic itd. Obenem polaga blagajna tudi važnost na to, da se prispevki redno plačujejo, zakaj zanemarjenje vplačevanja moti redno delovanje in pospešuje zvišanje prispevkov.

Borza. Dunaj, 12. marca. Dolar 7,08; nemška marka 1,69; dinar 0,123; lira 0,375; češka krona 0,209; franc. frank 0,278; švic. frank 1,36 šilingov.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V pokrajini Knebra na Špankem je hotela prebroditi tlopa ciganov naraslo reko. Pri tem jih je štirinajst, med njimi pet žensk in pet otrok, utonilo. — Jugoslavija ima 272.173 državnih uslužbencev. — Kakor poročajo iz Aten, je jel ognjenik na otoku Santorinu nenadoma zopet bruhati. Iz žrela šviga 300 metrov visok plamen. Okrog glavnega žrela je nastalo pet manjših, ki bruhajo ogromne količine lave. — Dne 3. t. m. je moralo avstrijsko prometno letalo A 34 pristati v Pekrah pri Mariboru in vsled megle tudi tam prenočiti. — Berlinska „Vossische Zeitung“ je bila v Italiji prepovedana. — Na Japonskem izhaja 1240 dnevnikov z naklado 7 milijonov komadov. — Občinski odbor v Brucku ob Muri je bil radi izgredov hakenkreuzlerjev napram socializmom razpuščen. Dne 4. t. m. so se vršile nove občinske volitve, pri katerih so dobili soc. demokrati 18 mandatov (za 2 več), meščanske stranke 11 in hakenkreuzlerji 1 mandat (za 2 manj). Izid svedoči, da so izgredov zakravili nacionalisti. — Nemčija zgradi oklopnico „A“. Priprava za novo vojno. — Romunska vlada je dovolila 20 milijonov lejev kot odškodnino, ki je bila povzročena vsled protižidovskih nemirov v Velikem Varadinu, Kološvaru in Jassyju. — Dne 4. t. m. je prišlo v Meidlingu do spopada med oddelkom rdečih bojnikov in policije. Po obvestilu policije je nekdo izmed množice ustrelil med stražnike, nakar so stražniki z golim orožjem nastopili proti bojnikom. Demonstranti so pričeli stražo obmetavati s kamenjem. Štiri stražniki in mnogo demonstrantov je bilo težko ranjenih. Aretiranih je bilo 7 oseb. Demonstracije se je udeležilo do 400 oseb. — 3. marca je praznovalo na Dunaju 18 parov zlato poroko. — V Solnogradu sezidajo krematorij za sežiganje mrličev. Pač nepotrebna skrb in izdatek. — V Jugoslaviji nameravajo vpeljati davek na samce in zakonice brez otrok. Slični davek obstoja že v Italiji. Menda se nikjer prav ne obnese. — Na Japonskem umrje za špansko boleznijo dnevno prilično 58 oseb. — V St. Marie de Beauce je izbruhnil te dni v veliki stanovanjski hiši požar. Pri tem je zgorela neka ženska z osmimi otroci in starim očetom vred. Ogenj je nastal, ker je žena preveč močno zakurila peč. — V hiši nekega farmerja v severoameriškem distriktu Saskaševanu (Kanada) je izbruhnil te dni požar. Pri tem je zgorelo 6 otrok. — V bližini Jalfe je napadala večja tlopa roparjev neki potniški vlak ter ga izropala. Deset potnikov so roparji umorili, večje število pa ranili.

Dunaj propada in umira. Dunaj propada in umira, ker se tam neovirano širi nenravnost. Potem seve tudi radi razmer, ki jih graja letošnji pastirski list. Časniki poročajo, da je na Dunaju januarja meseca umrlo 2491 ljudi, rodilo se jih je pa samo še 1562, torej je 921 ljudi več umrlo, nego se jih je porodilo. Ako pojde tako naprej, bo imelo mesto čez leto 11.000 duš manj kakor zdaj. Primanjkljaj znaša torej tretjino porodov in je letos za 175 ljudi večji kakor lani, razmere se torej slabšajo in ne boljšajo. To se godi v dobi, ko je Dunaj najbogatejše mesto na svetu; pravi se namreč, da nobeno mesto nima toliko odvišnega denarja kakor Dunaj. To se godi v dobi, ko se ne more reči, da nimamo kaj jesti. Deloma je te prikazni krivo seve stanovanjsko pomanjkanje. Glavni razlog, da se število rojstev znižuje, pa je neovirana brezvestna agitacija, ki dekleta zavaja v greh in jih potem hoče braniti sramote in nadloge z otroci s tem, da se otroci pred porodom zapravljajo. Še veljajo postave, ali

nihče več krivcev ne kaznuje. To je brezverska mestna kultura — Sodoma in za Sodomo Mrtvo morje.

Reforma zakonskega prava na Madžarskem. Madžarska vlada je predložila parlamentu nov zakonski načrt o spremembi splošnega državlanskega zakonika. Posebno važne izpremembe vsebuje načrt glede zakonskega prava. Odločilno besedo v zakonskem življenju obdrži še nadalje mož. Mož ima pravico odločati o stalnem bivališču, vpoštevati pa mora pri tem upravičen nasvet svoje zakonske žene, posebno v slučaju, če prispeva ta k stroškom skupnega gospodinjstva. Dolžnost žene je, da vodi gospodinjstvo. Upoštevati pri tem pa mora možovo premoženjsko stanje. Novo je pa sledeče: Žena ima opravljati vse domače posle ter pomagati možu pri zaslužku. Mož brez premoženja, ki je za zaslužek nesposoben, mora žena podpirati, oziroma po svojih finančnih močeh tudi popolnoma vzdrževati. Žena razpolaga s premoženjem, ki ga je prinesla v zakon, svobodno, če premoženje ni bilo označeno kot dota. Upniki moža do dote nimajo nobene pravice. Mož in žena morata v kolikor s tem njiu gospodinjstvo ni ogroženo, vzdrževati v gotovem redu svoje siromašne sorodnike. Alimente za nezakonske otroke imajo plačevati v slučaju smrti nezakonskega očeta njegovi pravni nasledniki.

Korte. (Jožef Homan †) Za vedno so nas zapustili naš dušni pastir čg. Jožef Homan. Po kratki, a mučni boleznii, prevideni s sv. zakramenti, smo našli 29. februarja mrtve v postelji. Gorela jim je mrtvaška sveča, ki so si jo še sami prižgali pred smrtjo. Pogreb rajnega gospoda se je vršil dne 2. marca ob navzočnosti čgg. prošta in dekana v Dobrli vasi, župnika v Železni Kapli in domačega župnika. Pogreb je vodil g. prošt, ki je v slovo sobratu spregovoril par umestnih besed. Tudi udeležba od strani ljudstva je bila prav povoljna. Gospodu, ki ni našel pravega miru v življenju, želimo večni mir in pokoj v večnosti!

Proda se harmonij. ³⁰ po ceni dobro ohranjen
Naslov pove upravništvo lista.

Proda se kajža ³¹
zelo prikladna za kolarja ali sodarja, pa tudi za vsake drugega obrtnika, s posebej stoječim gospodarskim poslopjem, z vrhom in njivo ob prometni cesti z avtomobilskim prometom. Obenem so naprodaj še njive in travniki, ki bi zadostovali za rejo 2—3 krav in nekaj svinj.
Naslov se izve v upravni lista.

Na prodaj imam ^{večji množino ajdovega točenega medu in manjšo množino gozdnega medu} Cena 4 S 60 g, po pošti 5 S en kilogram. Anton Jerlih pri Bričku v Lobniku, p. Eisenkappel. ²⁷

Prodajam posestvo
obstoječe iz gospodarskega in stanovanjskega poslopja, na lepem kraju, 6 birnov posetve, 1 1/2 joha travništva, sadonosnik, arondirano, po najnižji ceni.
Vprašati je pri Karolini Pirovc v Mlinčah, p. St. Veit im Jauntale. ²⁶

Vsak kdor hoče zdravega in pristnega humorja, naj si takoj naroči humorističen list, ki izhaja vsako drugo nedeljo v dveh barvah in stane celoletno samo 5 šilingov. Naroča se: Uprava „Čuka na palci“, Celje, Jugoslavija. ²⁹

Dr. Ozbolt Ilanig:
Slednji vitez Reberčan.
Jekl Josip:
Zvezdice
in
Kolački
se dobe v upravni lista.